

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА
ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ"

Методичні рекомендації
для керівників інтернатури на базах стажування

Затверджено
вченою радою ХНМУ.
Протокол № 6 від 19.06. 2014.

Харків
ХНМУ
2014

Післядипломна підготовка лікарів-інтернів за спеціальністю "Внутрішні хвороби" : метод. рекомендації для керівників інтернатури на базах стажування / упор. О.Я. Бабак, В.В. В'юн, В.І. Молодан, Л.І. Овчаренко. – Харків : ХНМУ, 2014. – 40 с.

Упорядники О.Я. Бабак
 В.В. В'юн
 В.І. Молодан
 Л.І. Овчаренко

Інтернатура з терапії проводиться відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.09.1996 р. № 291 "Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації" та Типового навчального плану і програми спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності "Внутрішні хвороби" (Київ, 2006).

Основною метою інтернатури є підвищення рівня практичної підготовки випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти III–IV рівнів акредитації, медичних факультетів університетів, їх професійна адаптація до самостійної лікарської діяльності. Основним завданням інтернатури зі спеціальності "Внутрішні хвороби" є набуття знань, професійних умінь і навичок за кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста-терапевта.

Заняття в інтернатурі розпочинаються 1 серпня поточного року, тривають протягом 2 років і закінчуються у червні 2-го року навчання. Інтернатура проводиться у формі очно-заочного навчання на кафедрах вищих навчальних закладів освіти III–IV рівнів акредитації, закладів післядипломної освіти та стажування в базових установах охорони здоров'я.

Перед початком занять наказом Управління охорони здоров'я затверджуються бази і базові керівники інтернів. При цьому складається "Паспорт бази стажування лікарів-інтернів", який подається до Управління охорони здоров'я, відділу інтернатури вищого навчального закладу і на кафедру.

Підготовка лікарів-терапевтів в інтернатурі проводиться за індивідуальним навчальним планом, розробленим на основі типового навчального плану і програми з інтернатури.

Під час занять на кафедрах виділяється 36 навчальних годин (156 год на місяць). На базі стажування лікарі-інтерни здійснюють роботу відповідно до особливостей організації роботи установи стажування.

Зміст програми інтернатури за спеціальністю "Внутрішні хвороби" охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для лікарів-інтернів-терапевтів для самостійної роботи з надання кваліфікованої допомоги хворим і потерпілим. Програма складається з трьох блоків: "Внутрішні хвороби", "Суміжні дисципліни" та "Додаткові програми", які у свою чергу поділяються на розділи, що складаються з тем дисципліни.

Типовим навчальним планом підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Внутрішні хвороби» упродовж 2 років (22 міс) передбачено: 6 міс (з вересня по лютий) упродовж першого року і 5 міс (з лютого по червень) упродовж другого року навчання на кафедрі терапії і на суміжних кафедрах (загалом 11 міс – 1 716 год). На базах стажування підготовка інтернів здійснюється за перший рік упродовж 5 міс і за другий рік – відповідно 6 міс (разом 11 міс).

ПЛАН НАВЧАННЯ
В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСЮ "ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ"

Рік навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1-й	Б	К	К	К	К	К	К	Б	Б	Б	Б	В
2-й	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	К	К	В

Примітки:

К – навчання на профільній та суміжних кафедрах (усього 11 міс;
 1-й рік навчання – 6 міс, 2-й рік навчання – 5 міс);

Б – стажування на базі;

В – відпустка.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ

Базою стажування інтернів може бути лише лікувально-профілактична установа, яка має висококваліфіковані медичні кадри, оснащена сучасним матеріально-технічним обладнанням і апаратурою та спроможна надавати висококваліфіковану, спеціалізовану лікувально-профілактичну допомогу, впроваджувати нові методи діагностики, профілактики, лікування й реабілітації хворих та має у своєму складі структурні підрозділи, підготовка в яких передбачена навчальним планом і програмою інтернатури з терапії. Базові установи та заклади охорони здоров'я, які використовуються з метою первинної спеціалізації випускників вищих медичних закладів освіти, затверджуються наказом управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Відповідальними особами за організацію і проведення навчання на базах стажування є головний лікар базової установи охорони здоров'я, відповідальний за інтернатуру на базі стажування та керівник лікарів-інтернів на базі стажування.

Функціональні обов'язки посадових осіб бази стажування лікарів-інтернів

Головний лікар базової установи охорони здоров'я:

– вживає заходів з підвищення рівня діагностичної, лікувальної роботи в базовій установі, забезпечення всім необхідним згідно з вимогами до бази стажування лікарів-інтернів;

– на підставі наказу управління охорони здоров'я обласної держадміністрації про направлення на навчання в інтернатурі випускників вищих медичних закладів на базу стажування видає наказ про їх зарахування на посади лікарів-інтернів з певної спеціальності, забезпечує знайомство лікарів-інтернів з напрямками діяльності базового закладу, районом обслуговування населення, правилами внутрішнього трудового розпорядку, правилами охорони праці й техніки безпеки, правами та обов'язками лікарів-інтернів тощо;

– разом із завідувачем профільної кафедри затверджує індивідуальні навчальні плани підготовки лікарів в інтернатурі, розроблені на основі типових навчальних планів та програм;

– забезпечує залучення лікарів-інтернів до участі в культурно-масовій, спортивній і санітарно-освітній роботі;

– щорічно на засіданні медичної ради проводить обговорення стану стажування лікарів-інтернів і виконання завдань управління охорони здоров'я обласної держадміністрації та рекомендацій вищого закладу освіти щодо удосконалення роботи бази стажування лікарів-інтернів;

– на підставі наказу управління охорони здоров'я обласної держадміністрації та путівки вищого закладу освіти відряджає лікарів-інтернів у відповідний вищий заклад освіти на очну частину навчання;

– для планування та здійснення організаційно-методичних заходів, поточного контролю за їх виконанням може призначити відповідального за інтернатуру на базі стажування.

Відповідальний за інтернатуру на базі стажування:

– організує стажування лікарів-інтернів відповідно до типових навчальних планів і програм, працюючи в тісній взаємодії з деканатом інтернатури та профільними кафедрами вищого закладу освіти й головними спеціалістами управління охорони здоров'я обласної держадміністрації;

– складає графік роботи лікарів-інтернів у спеціалізованих відділеннях та інших структурних підрозділах бази стажування відповідно до індивідуальних планів підготовки лікарів-інтернів;

– разом із викладачами профільних кафедр вищого закладу освіти знайомить керівників лікарів-інтернів на базах стажування з вимогами навчальних планів та програм, забезпечує їх необхідними програмами та методичними матеріалами з інтернатури;

– залучає лікарів-інтернів до активної участі в клінічних, патолого-анатомічних та науково-практичних конференціях, які проводяться в базовій установі охорони здоров'я;

– систематично здійснює контроль за роботою керівників лікарів-інтернів на базах стажування, бере участь у прийманні заліків, які передбачені програмою, вживає заходів щодо поліпшення фахової підготовки в інтернатурі;

– готує матеріали до наради установи охорони здоров'я з питань підготовки лікарів-інтернів.

Безпосередній керівник лікарів-інтернів на базі стажування:

– призначається наказом управління охорони здоров'я обласної держадміністрації за погодженням з деканатом інтернатури вищого закладу освіти з числа спеціалістів вищої або першої кваліфікаційної категорії (переважно завідуючий профільним відділенням) з розрахунку на одного керівника не більше 7 лікарів-інтернів;

– на початку стажування визначає рівень знань і умінь лікарів-інтернів, результати якого враховуються при складанні індивідуальних навчальних планів їх підготовки;

– разом із викладачем профільної кафедри вищого закладу освіти на підставі типового навчального плану і програми складає індивідуальний навчальний план підготовки лікаря-інтерна і подає на затвердження керівнику бази стажування та завідувачу профільної кафедри;

– забезпечує умови для виконання лікарями-інтернами індивідуальних навчальних планів проходження стажування;

– залучає лікарів-інтернів до систематичної активної участі в діагностичній, лікувальній, санітарно-профілактичній роботі, виконання всіх видів діяльності, передбачених вимогами кваліфікаційної характеристики та індивідуальними навчальними планами підготовки лікарів-інтернів;

– створює належні умови для набуття лікарями-інтернами необхідних умінь, професійних знань та практичних навиків і здійснює контроль за виконанням індивідуальних навчальних планів підготовки лікарів-інтернів;

– проводить із лікарями-інтернами планові й тематичні клінічні обходи, аналіз історій хвороб та інших облікових та звітних документів, співбесіди, семінари, практичні заняття для здобуття практичних навичок, передбачених індивідуальним навчальним планом;

– контролює та несе відповідальність за самостійну лікарську діяльність лікарів-інтернів і якість оформлення ними службової документації, бере участь у проведенні підсумкового контролю;

– проводить з лікарями-інтернами індивідуальну виховну роботу, прищеплює їм повагу до колег по роботі, принципи медичної етики і деонтології;

– систематично підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, підтримує постійний зв'язок з професорсько-викладацьким складом профільної кафедри, бере участь у роботі навчально-методичних конференцій для керівників інтернатури, які проводяться вищим закладом освіти.

Документація керівника лікарів-інтернів на базі стажування:

Типовий навчальний план і програма підготовки лікарів-інтернів зі спеціальності "Внутрішні хвороби".

Директивні документи, накази МОЗ України з інтернатури про надання лікарської допомоги з окремих захворювань, методичні вказівки до програми підготовки лікарів-інтернів, інші навчальні матеріали (*додатки 1 та 12*).

Паспорт бази стажування (*додаток 2*).

План роботи керівника лікарів-інтернів на навчальний рік (*додаток 3*).

Накази управління охорони здоров'я про зарахування лікарів-інтернів з бюджетної форми навчання.

Перелік лікарів-інтернів (П.І.Б., рік народження, який і коли закінчив вищий навчальний заклад, сімейний стан, домашня адреса тощо).

План-графік роботи керівника лікарів-інтернів на базі стажування, затверджений головним лікарем базової установи (додаток 4).

Графік роботи лікарів-інтернів у лікувально-профілактичних закладах, затверджений головним лікарем базової установи (додаток 5).

План-графік проведення співбесід, практичних, семінарських занять, заліків, проміжної атестації з лікарями-інтернами.

Журнал проведення клінічних тематичних розборів хворих, семінарських занять, проміжної атестації (додаток 14).

Тематика і плани виконання науково-практичних та санітарно-освітніх робіт лікарями-інтернами.

Графік чергування лікарів-інтернів.

Накази про заключну атестацію.

Звіт керівника інтернів за навчальний рік.

Журнал зауважень і пропозицій для осіб, що перевіряють діяльність бази інтернатури (додаток 6).

Документацію керівника інтернів належно зберігати в окремій папці, деякі матеріали, які необхідні лікарям-інтернам в роботі, бажано винести на "Стенд лікаря-інтерна" (додаток 16).

На базі стажування робота лікаря-інтерна включає такі розділи: лікувально-діагностична, теоретична підготовка, науково-дослідна, громадська та санітарно-освітня робота.

При складанні індивідуальних планів підготовки лікарів-інтернів треба виходити з рекомендованого Типовим навчальним планом розподілу часу для роботи у відділеннях на період заочного навчання з урахуванням того, що тривалість роботи у поліклінічному відділенні повинна складати не менше однієї третини від загального часу роботи на базі стажування.

Графік роботи на базі може бути змінений залежно від місцевих умов та індивідуально для окремих лікарів-інтернів, якщо планується їх певна спеціалізація, але не більше ніж на 20% від рекомендованого Типовим навчальним планом.

Для лікарів-інтернів, які водночас навчаються в магістратурі, тривалість заочного стажування скорочується на три місяці (тобто до 8 міс), розподіл часу для роботи у відділеннях складається індивідуально з урахуванням тематики науково-дослідної роботи магістранта.

Посадові обов'язки лікаря-інтерна

Лікар-інтерн:

1. Керується чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я.

2. Виконує навчальний план і програму інтернатури за фахом "Внутрішні хвороби" під керівництвом закріпленого за ним викладача кафедри

внутрішньої медицини № 1 ХНМУ (на очному циклі) та під керівництвом лікаря, керівника базового закладу охорони здоров'я під час заочного циклу навчання.

3. Набуває, поглиблює і удосконалює професійні знання, вміння та навички.

4. Бере активну участь у виконанні всіх видів лікарської діяльності, передбачених вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-інтерна.

5. Проходить піврічний (річний) та підсумковий контроль професійної практичної підготовки згідно з планом і програмою.

6. Після закінчення терміну підготовки в інтернатурі проходить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання "лікар-спеціаліст".

7. Дотримується принципів медичної деонтології. Веде лікарську документацію. Виконує правила внутрішнього трудового розпорядку в установах і закладах охорони здоров'я, де навчається в інтернатурі.

Лікар-інтерн повинен знати: чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; організацію проведення інтернатури (спеціалізації); права, обов'язки та відповідальність лікаря-інтерна; теоретичні знання щодо спеціальності, за якою навчається; сучасні методи профілактики, діагностики, лікування, диспансеризації та реабілітації за профілем роботи; виконання всіх видів діяльності, передбачених індивідуальним навчальним планом підготовки.

Документація лікаря-інтерна:

1. Індивідуальний план підготовки лікаря-інтерна терапевта (*додаток 9*).

2. Щоденник лікаря-інтерна (видається на кафедрі проходження інтернатури) (*додаток 10*).

3. Залікова книжка (видається в медичному університеті).

4. Науково-дослідна робота лікаря-інтерна (*додаток 11*).

5. Реферати/презентації за рекомендованими темами та з прочитаної літератури.

Індивідуальний план роботи складається за допомогою та під контролем базового керівника і куратора кафедри вищого навчального закладу та затверджується головним лікарем базової установи і завідувачем профільної кафедри. Індивідуальний план включає план-графік роботи у відділеннях базової установи.

Щоденник є основним навчально-звітним документом лікаря-інтерна. В щоденнику відображається весь обсяг роботи лікаря-інтерна. В кожному з відділень, де згідно з графіком працював лікар-інтерн, вказу-

ється перелік хворих, яких він курирував, та хворих, програма обстеження та лікування яких була розглянута під час клінічних розборів з керівником інтерна, наводиться правильне формулювання діагнозів. Окремим розділом фіксується виконання практичних навиків, оволодіння діагностичними і лікувальними методами, їх кількість. Відмічається надання хворим невідкладної допомоги під час чергування із зазначенням стану хворого та обсягу проведених лікувальних заходів. У відповідних розділах вказується участь лікаря-інтерна в клінічних розборах, обходах професора, завідувача відділень, участь у клінічних та патологоанатомічних конференціях. Під час роботи в поліклінічному відділенні відображається участь у засіданнях ЛКК, МСЕК, диспансеризації населення, ознайомленні з документацією дільничного терапевта. В щоденнику відображається науководослідна робота лікаря-інтерна (вказується тема роботи, участь у наукових конференціях), санітарно-освітня (теми, кількість прочитаних лекцій), вказується список прочитаної та зареферованої літератури. Наприкінці складається підсумок з кількості хворих, що курирував інтерн, та об'єму практичних навичок, поданих у щоденнику.

Залікову книжку лікар-інтерн терапевт отримує на початку навчання в навчально-науковому інституті післядипломної освіти ХНМУ. На базі інтернатури наприкінці 1-го року навчання (червень) та другого (січень) в залікову книжку заносяться результати проміжної атестації.

Лікувально-діагностична робота інтернів

Професійна підготовка майбутнього фахівця-терапевта в інтернатурі здійснюється в основному шляхом самостійної роботи під керівництвом викладача кафедри або керівника інтерна на базі стажування. Курація хворих у стаціонарі терапевтичного профілю проводиться в обсязі 50% від навантаження лікаря-ординатора. Це дає змогу лікарю-інтерну вдосконалювати свої теоретичні знання та практичні навички і вміння. Лікар-інтерн терапевт під керівництвом кваліфікованих лікарів здійснює прийом, курацію та виписку хворого, виконує різні діагностичні та лікувальні маніпуляції (в лабораторії, кабінетах функціональної діагностики, ендоскопічних, рентгенкабінетах, фізіотерапевтичному відділенні).

Під час проходження заочного циклу навчання адміністративно лікарі-інтерни підпорядковуються керівництву базової установи охорони здоров'я. Лікарі-інтерни мають усі права і несуть відповідальність за свої дії так само, як і лікарі-терапевти, що працюють самостійно.

Тривалість робочого дня для лікарів-інтернів встановлюється чинним законодавством відповідно до особливостей організації роботи базової установи стажування. Нормативи роботи для лікарів-інтернів регламентуються типовим навчальним планом і програмою.

Лікар-інтерн терапевт повинен чергувати в стаціонарі 2 рази на місяць (24 год). Під час чергувань інтерн має змогу опанувати вміннями

діагностики та лікування гострих станів, надання невідкладної допомоги. В стаціонарі керівник інтерна залучає його до участі в обходах, клінічних та клініко-анатомічних конференціях.

У поліклініці лікар-інтерн працює на правах дільничного або цехового лікаря: здійснює індивідуальний прийом, відвідує хворих вдома, веде необхідну облікову та звітну документацію. Навантаження під час роботи на дільниці не повинні перевищувати 50% навантаження дільничного лікаря, решту часу лікар-інтерн терапевт повинен брати участь у роботі ЛКК, МСЕК, кабінетах функціональної діагностики та лабораторії. Керівник інтерна знайомить його з основними показниками здоров'я населення регіону, організацією диспансеризації на дільниці, з інструкціями та методичними матеріалами з питань експертизи непрацездатності, звітно-обліковою документацією дільничного терапевта.

Теоретична підготовка лікарів-інтернів відбувається шляхом самостійної роботи з монографічною та періодичною літературою, складанням рефератів, доповідей, відвідуванням лікарських нарад, наукових товариств.

Базовий керівник з метою підвищення якості професійної підготовки проводить з лікарями-інтернами співбесіди, 2 рази на місяць клінічні тематичні розбори хворих та за необхідності семінарські заняття згідно з тематикою. Програми інтернатури та вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики (додаток 13).

Вивчення розділу закінчується заліком, який приймають завідувач відділенням і керівник інтерна, проводиться курація хворого. Оцінка розділу заноситься в щоденник.

Теоретична підготовка лікарів-інтернів

Основою теоретичної підготовки лікаря-інтерна є самостійна робота над літературою. Керівник повинен з'ясувати в інтерна, з якою літературою він ознайомлений, характером і якістю рефератів, наявних у нього. Згідно з цим до індивідуального плану інтерна включається реферування того чи іншого джерела обов'язкової літератури. Реферування опрацьованих джерел має дві мети: по-перше, краще засвоєння матеріалу, по-друге, документування виконаної обов'язкової роботи.

Кожен реферат повинен включати не менше 5 джерел літератури. Джерелами літератури є монографії та статті у фахових журналах, дата видання яких – останні 5 років. У написанні рефератів можна використовувати підручники, однак вносити в список літератури не слід.

Обсяг реферату має бути не менше 15 аркушів формату А–4 друкованого тексту. Розпочинати реферат треба з докладного плану, завершувати висновком і резюме. Реферат рецензується керівником інтерна, потім оцінюється викладачем кафедри. Як альтернативу написання реферату лікар-інтерн може підготувати презентацію за тематикою навчального плану або представити у вигляді презентації клінічно-тематичний розбір хворого.

Науково-дослідна робота лікарів-інтернів

Науково-дослідна робота є обов'язковим розділом роботи лікаря-інтерна терапевта. Вона забезпечує майбутньому фахівцю навички самостійної роботи з науковою літературою, формує здатність до аналізу й узагальнення матеріалу, розвитку клінічного мислення, використанню отриманих результатів у практичній діяльності.

Науково-дослідна робота може мати різні форми:

- аналіз даних, отриманих при додаткових методах обстеження хворих;
- аналіз впровадження нових лікарських засобів у лікування окремих нозологічних форм;
- науково-практичний аналіз діяльності поліклінічних та стаціонарних відділень за матеріалами звітів;
- порівняльний аналіз показників діяльності закладів охорони здоров'я з такими ж показниками за минулі роки, з середніми по області, країні;
- засвоєння спеціальних діагностичних та лікувальних методик;
- проведення літературного і патентного пошуку з окремих питань терапії.

Вибір теми науково-дослідної роботи здійснюють лікар-інтерн терапевт та базовий керівник при консультативній допомозі куратора кафедри з урахуванням реальних можливостей виконання в умовах навчання на базі стажування або на кафедрі вищого навчального закладу. Робота планується протягом перших 2 міс навчання в інтернатурі. Лікар-інтерн оволодіває методикою дослідження, виконує науково-практичну роботу та оформлює її.

Про результати науково-дослідної роботи лікарі-інтерни доповідають на науково-практичних конференціях, які відбуваються на базах стажування та у вищому навчальному закладі. Якість виконання науково-дослідної роботи враховується при заключній атестації лікарів-інтернів. За результатами роботи вчена рада університету може дати рекомендацію лікарю-інтерну для вступу до клінічної ординатури без необхідного стажу практичної роботи.

Громадська та санітарно-освітня робота лікарів-інтернів

Лікарі-інтерни повинні бути рівноправними членами громади базової установи. Вони беруть участь у виборних органах, художній самодіяльності, спортивних заходах, допомагають у проведенні суспільних заходів, що відбуваються в лікарні.

Лікар-інтерн повинен вести пропаганду медичних знань та здорового способу життя. Лікар-інтерн терапевт щомісячно повинен проводити бесіди або виступати з лекціями санітарно-освітньої спрямованості перед хворими лікарні або населенням району, що обслуговує база стажування, брати участь у створенні стендів та інших наочних приладів. Громадська та санітарно-освітня діяльність інтерна має бути відображена в щоденнику.

Заходи контролю підготовки лікарів-інтернів

Контроль за роботою лікаря-інтерна на базі стажування здійснюється безпосередньо базовим керівником лікаря-інтерна, а також головним лікарем базової установи, відповідальним за інтернатуру по базі, викладачем кафедри вищого навчального закладу, що закріплений за даною базою, деканатом інтернатури вищого навчального закладу.

Базовий керівник здійснює контроль за роботою лікаря-інтерна та ступенем засвоєння ним питань програми інтернатури під час співбесід, проведення практичних і теоретичних занять, заліків. Важливе значення в управлінні навчальним процесом в інтернатурі мають співбесіди. Вони можуть бути попередніми, поточними та підсумковими. Попередні співбесіди спрямовані на виявлення вихідного рівня знань, умінь та навиків інтерна зі спеціальності або окремого її розділу. Поточні співбесіди проводяться базовим керівником у процесі спостереження за самостійною діяльністю лікаря-інтерна, при виникненні в нього певних труднощів у вирішенні професійних або навчальних завдань, під час обходів у палаті, що курирує інтерн, спільному прийомі хворого в поліклініці, перевірці облікової документації та рефератів інтерна. Підсумкові співбесіди проводяться під час заліків з окремих тем та розділів, що передбачені програмою навчання, та мають мету виявити ступінь засвоєння цих розділів, окремі недоліки в роботі та розробити план їх усунення в подальшому.

З 2003 року за наказом МОЗ України з метою контролю за спроможністю майбутнього лікаря надавати допомогу при невідкладних станах одночасно для всіх лікарів-інтернів України проводиться ліцензований іспит "Крок 3". Дата заліку встановлюється не пізніше як за півроку до його проведення. Термін іспиту – орієнтовно квітень 1-го року навчання. У разі нескладання іспиту інтерном з першого разу йому надається можливість повторного іспиту ще двічі протягом інтернатури.

Поточний контроль за діяльністю лікарів-інтернів на базі здійснюють головний лікар або відповідальний за інтернатуру по базі та викладачі вищого медичного закладу під час відвідування лікувальних баз.

З метою перевірки засвоєння лікарями-інтернами розділів навчальної програми, оволодіння практичними навиками на базі стажування проводиться проміжна атестація наприкінці першого (червень) та другого (січень) року навчання. Склад комісії і графік проведення проміжної атестації затверджуються головним лікарем базової установи охорони здоров'я. До складу комісії включається відповідальний за інтернатуру по базі, безпосередні керівники лікарів-інтернів, по можливості – викладачі профільних кафедр вищих навчальних закладів. Під час проміжної атестації лікарів-інтернів терапевтів необхідно перевірити реальне виконання індивідуального плану підготовки в інтернатурі, ведення щоденника, написання рефератів, виконання науково-дослідної роботи, участь у громад-

ських та санітарно-освітніх заходах. З лікарем-інтерном проводять співбесіду з питань курації хворих у стаціонарі, поліклініці, на дільниці, під час чергування. Лікарю-інтерну терапевту може бути запропоновано виконання окремих практичних навиків. За результатами проміжної атестації складається Протокол у трьох примірниках, які надсилаються до профільної кафедри й деканату інтернатури вищого медичного закладу, один залишається у базового керівника. Результати проміжної атестації відмічаються в журналі базового керівника та заліковій книжці лікаря-інтерна терапевта. Лікарі-інтерни, що не атестовані за результатами проміжної атестації, зобов'язані пройти повторну атестацію у терміни, погоджені з деканатом інтернатури. В іншому випадку вони будуть відраховані з інтернатури як такі, що не виконали програму навчання.

Після закінчення терміну навчання в інтернатурі лікарі-інтерни підлягають заключній атестації для визначення знань та практичних навиків з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста терапевта. Заключна атестація лікарів-інтернів відбувається у вищому навчальному закладі. До атестації допускаються лікарі-інтерни, які повністю виконали навчальний план і програму інтернатури та подали до деканату інтернатури звітні документи не пізніше 10 днів до початку атестації.

Документи, що подаються лікарями-інтернами для допуску до заключної атестації:

1. Характеристика лікаря-інтерна, підписана головним лікарем базового закладу охорони здоров'я та завідувачем кафедри медичного університету (3 примірники).

2. Залікова книжка.

3. Щоденник обліку роботи.

4. Індивідуальний план.

5. Науково-дослідна робота.

Заключна атестація включає в себе контроль знань та вмій за комп'ютерними тестовими програмами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України, оцінку державною атестаційною комісією знань та вмій, оволодіння практичними навиками згідно з програмою інтернатури у вигляді співбесіди чи іншої форми підсумкової оцінки та придатність лікаря-інтерна для подальшої самостійної роботи як лікаря-спеціаліста терапевта. Атестованим вважається лікар-інтерн, який дав позитивні відповіді більше як на 75% комп'ютерних тестових завдань. Критерії оцінки з теоретичних знань та практичних навиків і вмій наведені в додатку.

За результатами заключної атестації лікар-інтерн одержує сертифікат лікаря-спеціаліста за умов успішного складання "Крок 3".

ОСНОВНІ НАКАЗИ МОЗ З ІНТЕРНАТУРИ

1. Наказ № 291 від 19.09.96 Про затвердження Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III–IV рівня акредитації медичних факультетів університетів
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0696-96>
2. Наказ від 01.03.2005 № 98 Про поліпшення якості підготовки лікарів на етапі післядипломної підготовки.
http://www.moz.gov.ua/ua/print/dn_20050301_98.html
3. Наказ МОЗ України від 23.02.2005 № 81 Про затвердження Переліку спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випускників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, медичних факультетів університетів.
http://www.moz.gov.ua/ua/print/dn_20050223_81.html
4. Наказ 21.11.2005 № 621 Про внесення змін до наказу МОЗ України від 23.02.2005 № 81.
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1486-05>
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14 серпня 1998 року № 251. Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів "Медицина" і "Фармація".
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0563-98/print135747926007864>
6. Наказ від 20.11.2006 № 762 Про запровадження ліцензійного інтегрованого іспиту "Крок 3. Загальна лікарська підготовка".
http://www.moz.gov.ua/ua/print/dn_20061120_762.html

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПАСПОРТ

бази стажування лікарів-інтернів

1. Назва вищого медичного навчального закладу:

2. Назва відомства:

3. Назва бази стажування:

4. Адреса:

5. Прізвище, ім'я, по батькові головного лікаря

6. Прізвище, ім'я, по батькові відповідального за підготовку інтернів на
базі стажування:

7. Керівники інтернів

8. Загальна характеристика установи: перелік відділень, наявність діагно-
стичних кабінетів та ін.

Керівник лікувально-профілактичного
закладу

_____/_____
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
 практичної лікарської діяльності лікарів-інтернів
за спеціальністю "Внутрішні хвороби"
 на базі стажування (заочна частина інтернатури)

Тривалість – 11 міс (1716) год.

1-й рік навчання – 5 міс (780 год)

2-й рік навчання – 6 міс (936 год)

Назва курсу навчальної програми	1-й рік навчання		2-й рік навчання		Усього	
	години	тижні	години	тижні	години	тижні
Організація терапевтичної допомоги населенню	36	1	36	1	72	2
Хвороби органів дихання та професійні хвороби	108	3	108	3	216	6
Хвороби серцево-судинної системи	144	4	144	4	288	8
Хвороби органів травлення	108	3	108	3	216	6
Хвороби нирок	72	2	-	-	72	2
Клінічна алергологія	-	-	36	1	36	1
Хвороби органів кровотворення	-	-	72	2	72	2
Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	72	2	36	1	108	3
Ревматичні захворювання	72	2	36	1	108	3
Онкологічні захворювання	36	1	-	-	36	1
Інтенсивна терапія. Невідкладні стани	72	2	180	5	252	7
Фтизіатрія	-	-	72	2	72	2
Інфекційні хвороби. СНІД	36	1	36	1	72	2
Клінічна неврологія	-	-	72	2	72	2
Проміжна атестація	24		-	-	24	-
Всього	780	21	936	26	1716	47

Додаток 4
ЗАТВЕРДЖУЮ
ГОЛОВНИЙ ЛІКАР.....

ПЛАН-ГРАФІК РОБОТИ КЕРІВНИКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ
НА 20___-20___ НАВЧАЛЬНИЙ РІК

№	Зміст заходу	Термін виконання
1	Створити комплект навчально-звітної документації для навчання лікарів-інтернів	На початку циклу
2	Затвердити план профілактичної та санітарно-освітньої роботи лікарів-інтернів (виступи та виготовлення наочних посібників)	На початку циклу
3	Проводити контроль проходження основного та суміжних циклів навчання на заочній базі	Постійно
4	Проводити семінарські та практичні заняття з інтернами	Згідно з графіком
5	Здійснювати контроль за якістю практичної роботи лікарів-інтернів	Постійно
6	Проводити контроль ведення лікарями-інтернами «Щоденника роботи...»	Постійно
7	Забезпечити активну участь лікарів-інтернів у клініко-патологоанатомічних конференціях	Постійно
8	Контроль за самостійним опрацюванням лікарем-інтерном літератури за спеціальністю	Щомісяця

Базовий керівник лікарів-інтернів _____ / _____ /
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Додаток 5
ЗАТВЕРДЖУЮ
ГОЛОВНИЙ ЛІКАР.....

ГРАФІК
проходження заочного циклу інтернатури
лікарів-інтернів I та II року навчання
зі спеціальності "Внутрішні хвороби",
на _____ 20__ року
(місяць)

№	ПІБ лікарів-інтернів	Відділення стажування	Термін стажування
1-го року навчання			
1			
2			
3			
4			
5			
2-го року навчання			
1			
2			
3			
4			
5			

Начальник відділу кадрів _____ / _____ /
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

АКТ

Перевірки клінічної бази

Перевіряючий(і): _____

Дата перевірки _____

На базі навчається _____ інтернів за фахом «Внутрішні хвороби»,
з числа яких _____ 1-го року навчання, _____ – 2-го року навчання.

№	П.І.Б.	Рік навчання
1		
2		
3		
4		
5		
6		

Керівники інтернів на клінічній базі

№	П.І.Б.	Стаж роботи	Категорія	Останні курси удосконалення
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Мною _____

У ході планової перевірки встановлено:

1) наявність робочих місць у лікарів-інтернів

2) наявність і відповідність індивідуальних планів фактичній роботі лікарів-інтернів

3) наявність щоденників і своєчасність їх заповнення

4) виробнича дисципліна

Зауваження керівникові інтернів на базі:

Пропозиції керівників бази:

М.П.

Підпис:

Керівник ЛПЗ _____

Куратор кафедри _____

Куратор бази _____

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА ТЕРАПЕВТА

Загальні знання

Згідно з вимогами фаху лікар-терапевт повинен знати та вміти:

- основи законодавства про охорону здоров'я;
- директивні документи, що визначають діяльність закладів охорони здоров'я та питання організації терапевтичної допомоги в Україні;
- організацію роботи лікарняно-поліклінічних закладів;
- організацію роботи швидкої та невідкладної допомоги дорослому населенню;
- основи лікарського контролю, медико-соціальної експертизи;
- організацію диспансерного нагляду;
- протиепідемічні заходи при виникненні осередку інфекції;
- принципи дієтотерапії, фізіотерапії та лікувальної фізкультури;
- показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування;
- форми і методи санітарно-просвітньої роботи;
- брати активну участь у поширенні медичних знань серед населення;
- вміти узагальнювати науково-практичну літературу;
- знати сучасну літературу за фахом.

Загальні навики:

- оцінити тяжкість стану хворого;
- застосувати об'єктивні методи обстеження;
- визначити необхідність проведення спеціальних методів обстеження;
- визначити показання для госпіталізації та її організувати;
- встановити клінічний діагноз, план і тактику ведення хворого;
- оформити медичну документацію, що передбачена законодавством про охорону здоров'я.

Спеціальні знання та уміння.

Лікар-терапевт повинен знати профілактику, діагностику, клініку і необхідне лікування таких захворювань:

Захворювання системи кровообігу: артеріальні гіпертензії; ішемічна хвороба серця; захворювання міокарда; захворювання ендокарда; захворювання перикарда; вроджені й набуті вади серця; порушення ритму серця і провідності; недостатність кровообігу.

Захворювання органів дихання: бронхіти; гнійні захворювання легень; бронхіальна астма; емфізема легень; пневмонії; рак легень; тромбоемболія легеневої артерії; легеневе серце; дихальна недостатність; пневмоконіози; грибові та паразитарні захворювання легень; туберкульоз легень; захворювання плеври; особливості клініки, діагностики і лікування людей старечого і літнього віку, підлітків.

Захворювання системи травлення: захворювання стравоходу; гастрити; функціональні захворювання шлунка; виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки; рак шлунка; захворювання оперованого шлунка; ентерити; захворювання товстої кишки; панкреатити; рак підшлункової залози; захворювання жовчних шляхів; холецистити; жовчнокам'яна хвороба; пухлини жовчного міхура та жовчних шляхів; гепатити; цирози печінки; печінкова недостатність; диференційна діагностика при гепатомегалії; диференційна діагностика при асциті; диференційна діагностика при "гострому животі"; особливості клініки, діагностики та лікування захворювань системи травлення у підлітків, людей літнього і старечого віку.

Захворювання нирок: гломерулонефрит; пієлонефрит; нефротичний синдром; амілоїдоз нирок; диференційна діагностика при протеїнурії та патологічному сечовому осаді; гостра і хронічна ниркова недостатність; нирковокам'яна хвороба; радіаційні й токсичні ураження нирок; особливості клініки, діагностики і лікування захворювань нирок у підлітків, людей літнього і старечого віку.

Хвороби системи крові: анемії; гемобластози; еритремія; мієломна хвороба; геморагічні діатези; синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові; лімфогранулематоз; лімфоми та лімфаденопатія; агранулоцитоз; променева хвороба.

Хвороби ендокринної системи та обміну речовин: цукровий діабет; хвороби щитовидної залози; хвороби гіпофіза та гіпоталамуса; хвороба Аддісона; феохромоцитома; ожиріння; диференційна діагностика ендокринних ком; особливості клініки, діагностики та лікування захворювань ендокринної системи та обміну речовин у підлітків, людей літнього і старечого віку.

Ревматичні хвороби, алергози: ревматична лихоманка; захворювання суглобів; дифузні захворювання сполучної тканини; диференційна діагностика при дифузних захворюваннях сполучної тканини; протизапальна й імуносупресивна терапія; системні васкуліти; алергози; анафілактичний шок; специфічна гіперсенсibiliзація та кортикостероїдна терапія; медикаментозна хвороба.

Гарячкові стани та інфекційні захворювання: бактеріальний сепсис; диференційна діагностика при гарячці, висипі, лімфаденопатії, гепатоспленомегалії; діагностика гострих кишкових інфекцій; синдром набутого імунодефіциту (СНІД).

Невідкладні стани: гостра серцева недостатність; гостра судинна недостатність; гіпертонічні кризи; гострі порушення ритму серця та провідності; стенокардія та інфаркт міокарда; біль у ділянці серця; кардіогенний шок; гостра дихальна недостатність; астматичний статус при бронхіальній астмі; спонтанний пневмоторакс; легенева кровотеча; тромбоемболія легеневої артерії; анафілактичний шок.

Диференційна діагностика «гострого живота»: кровотеча з органів травлення; печінкова кома; гостра ниркова недостатність; гостра недостатність надниркових залоз; тиреотоксичний криз; діабетичні коми; алкогольна кома; гострі отруєння; гострі променеві та радіаційні ураження.

Поліклініка: організація амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню дільниці; організація роботи дільничного терапевта; принципи реабілітації хворих та інвалідів; санаторно-курортний відбір у поліклініці.

Окремі питання: лікувально-діагностична робота; оформлення медичної документації; первинна, вторинна профілактика захворювань внутрішніх органів; використання фізичних факторів при амбулаторному лікуванні хворих (електросвітлове лікування, бальнеотерапія, мінеральні води та ін.); облік захворюваності та аналіз діяльності лікаря; пропаганда санітарно-гігієнічних знань та здорового способу життя.

**ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ЛІКАРІ-ІНТЕРНИ
ПОВИННІ ОВОЛОДІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ**

Назва маніпуляції	Ступінь оволодіння
Методи фізикального обстеження хворих	+++
Запис та оцінка електрокардіограми	+++
Оцінка ехокардіограми	++
Проведення функціональних тестів для оцінки вінцевого кровообігу (велоергометрії)	++
Клінічна оцінка даних рентгенологічного дослідження органів грудної порожнини	++
Клінічна оцінка даних рентгенологічного дослідження органів травлення	++
Техніка проведення пункції плеври, показання	+++
Клінічна оцінка показників функції зовнішнього дихання (пневматометрія, спірометрія, проведення пікфлоуметрії)	++
Штучне дихання	+++
Показання до проведення езофагогастродуоденофіброскопії, оцінка її результатів	++
Клінічна оцінка сканограм та ультразвукового дослідження печінки	+++
Клінічна оцінка загального аналізу сечі	+++
Проведення та клінічна оцінка проб Зимницького, Нечипоренка	+++
Оцінка загальноклінічного аналізу крові	+++
Клінічна оцінка коагулограми	+++
Оцінка тестів на виявлення цукрового діабету	+++
Клінічна оцінка біохімічних печінкових тестів	+++
Клінічна оцінка результатів комплексного біохімічного дослідження у хворих на серцево-судинні захворювання	+++
Клінічна оцінка результатів біохімічного дослідження функціонального стану нирок	+++
Тимчасова зупинка кровотеч	+++
Техніка закритого масажу серця	+++
Накладання пов'язок на рану	+++
Підшкірне, внутрішньом'язове та внутрішньовенне введення медикаментозних препаратів	+++
Правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників	+++
Промивання шлунка	+++
Катетеризація сечового міхура м'яким катетером	+++
Конікотомія	+++
Пункція черевної порожнини	+++
Постановка алергічних проб перед введенням лікарських засобів	+++
Дефібриляція	+++

Примітка: (+) – ознайомлення з даними питаннями; (++) – знання методів та інтерпретації даних при курації хворих, виконання окремих маніпуляцій; (+++) – уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички в обстеженні, діагностиці й лікуванні хворих

**Індивідуальний план-графік
заочного стажування лікаря-інтерна з внутрішньої медицини**

на заочних базах стажування на 20__/20__-20__/20__ навчальні роки

(прізвище, ім'я, по батькові)

№	Назва підрозділу стажування	Всього передбачено		Тривалість заочного стажування в днях і годинах				Термін стажування на (20__/20__-20__/20__) навчальні роки				Лікувальний заклад, місце стажування	Відповідальний за розділ стажування (прізвище, ім'я, по батькові, посада, категорія за фахом)
		Дні	Години	1-й рік		2-й рік		Дата початку стажування	Дата закінчення стажування	Дата початку стажування	Дата закінчення стажування		
				Дні	Години	Дні	Години						
1	Організація терапевтичної допомоги	10	72	5	36	5	36					Оргметодвідділ та статвідділ	
2	Хвороби органів дихання та професійні хвороби. Лабораторна діагностика	30	216	15	108	15	108					Пульмонологічне відділення (п/в кабінет пульмонолога). Біохімічна лабораторія	
3	Хвороби серцево-судинної системи. Функціональна діагностика	40	288	20	144	20	144					Кардіологічне відділення (п/в кабінет кардіолога). Відділення (кабінет) функціональної діагностики	

4	Хвороби органів травлення. ФТЛ, ЛФК	30	216	15	108	15	108					Гастроентерологічне відділення (п/в кабінет гастроентеролога). Фізіотерапевтичне відділення, кабінет ЛФК	
5	Хвороби нирок	10	72	10	72	-	-					Нефрологічне відділення (п/в кабінет нефролог	
6	Клінічна алергологія	5	36	-	-	5	36					Алергологічне відділення (п/в кабінет алерголога)	
7	Хвороби органів кровотворення	10	72	-	-	10	72					Гематологічне відділення (терапевтичне відділення, п/в кабінет гематолога).	
8	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	15	108	10	72	5	36					Ендокринологічне відділення (п/в кабінет ендокринолога)	
9	Ревматичні захворювання	15	108	10	72	5	36					Ревматологічне (кардіологічне) відділення (п/в кабінет ревматолога, кардіолога)	

10	Онкологічні захворювання	5	36	5	36	-	-					Онкодиспансер (п/в кабінет онколога)	
11	Інтенсивна терапія. Невідкладні стани	35	252	10	72	25	180					Відділення реанімації та інтенсивної терапії	
12	Фтизіатрія	10	72	-	-	10	72					Протитуберкульозний диспансер (п/в кабінет фтизіатра)	
13	Інфекційні хвороби СНІД	10	72	5	36	5	36					Інфекційне відділення (п/в кабінет інфекційних захворювань)	
14	Клінічна неврологія	10	72	-	-	10	72					Неврологічне відділення (п/в кабінет невролога)	
15	Організація поліклінічної допомоги	4	24	4	24	-	-					Терапевтичне відділення поліклініки	
	Всього	239	1716	109	780	130	936						

Керівник лікувально-профілактичного закладу _____ / _____ /

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Відповідальний за інтернатуру на базі _____ / _____ /

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Лікар-інтерн _____ / _____ /

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

Кафедра _____
База стажування _____

ЩОДЕННИК

Роботи лікаря-інтерна терапевта

Заочна частина спеціалізації (інтернатура)
за спеціальністю "Внутрішні хвороби"

Лікар-інтерн _____
(Прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник лікаря-інтерна на базі стажування _____
(Прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Харків 20 ____

Місяць _____ 20__р.
Відділення _____

Ведення хворих

№	Хворий (П.І.Б.), вік, стать, заклучний діагноз	Основні результати обстеження	Проведене лікування
1			
2			
3			
4			
5			

6			
7			
8			
9			
10			
11			

12			
----	--	--	--

Чергування у клініці

Надання невідкладної допомоги			
№	Хворий (П.І.Б.), вік, стать, діагноз	Невідкладний стан	Надання невідкладної допомоги
1			
2			
3			
4			

Хворі, що поступили у клініку під час чергування			
№	П.І.Б., вік, стать, попередній діагноз	План обстеження	План лікування
1			
2			
3			
4			

**Теми конференцій, симпозіумів, терапевтичних товариств,
клінічних розборів, семінарів, доповідей інтерна**

№	Назва заходу	Дата проведення
1		
2		
3		
4		
5		

Робота з науково-методичною літературою і електронними ресурсами

№	Назва опрацьованих джерел	Примітки
1		
2		
3		

Підготовлені реферати/презентації

№	Назва теми	Примітки
1		
2		
3		

Участь у санітарно-просвітницькій роботі серед пацієнтів та їх родичів

№	Назва теми	Примітки
1		
2		
3		

Підсумкова співбесіда:

Оцінка:

Дата

Підпис керівника лікаря-інтерна (завідувач відділення, лікар)

Харківський національний медичний університет
 Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА
 лікаря-інтерна

Кафедра _____

База стажування _____

Лікар-інтерн _____ група № ____ 20____–20____ рр.
 (П.І.Б.)

Назва роботи: _____

Актуальність теми: _____

Мета дослідження: _____

Методи дослідження: _____

Результати: _____

Висновки: _____

№	Назва заходу	Кількість
1	Участь в науково-практичних конференціях, з'їздах, симпозіумах, конгресах	
2	Участь в клінічних розборах	
3	Підготовлено доповідей	
4	Публікації	

Лікар-інтерн _____

Науковий керівник кафедри _____

Науковий керівник

на базі стажування _____

Дата "____" _____ 20__ р.

Список рекомендованої для реферування інтернами літератури

1. Франк У. Антибактериальная терапия в амбулаторно-поликлинической практике : Карманный справочник ; пер. с нем. / У. Франк ; под ред. Ю.Б. Белоусова. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 256 с.
2. Уроки дифференциального диагноза : учебное пособие ; пер. с англ. / Э. Бек, Р. Суэми, М. Хана, Д. Холдрайт ; под ред. Л.В. Козловской. – 4-е изд. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 300 с.
3. Вялов С.С. Противомикробная терапия: алгоритм выбора : практ. рук-во / С.С. Вялов. – М. : МЕДпресс-информ, 2012. – 208 с.
4. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины : пер. с англ. / под ред. И.Н. Денисова, К.И. Сайткулова. – 3-е изд. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 288 с.
5. Кишкун А.А. Руководство по лабораторным методам диагностики / А.А. Кишкун. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 798 с.
6. Клиническая фармакология : учебник / под ред. О.Я. Бабака, А.Н. Беловола, И.С. Чекмана. – К. : Медицина, 2012. – 768 с.
7. Мостовой Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів / за ред. Ю.М. Мостового. – Вінниця : ДП “ДКФ”, 2012. – 480 с.
8. Мурашко В.В. Электрокардиография / В.В. Мурашко, А.В. Струтынский. – М. : Медицина, 1992. – 288 с.
9. Наказ МОЗ України № 436 від 03.07.2006 р. «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Кардіологія».
10. Наказ МОЗ України № 271 від 13.06.2005 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Гастроентерологія».
11. Наказ МОЗ України № 593 від 02.12.2004 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Нефрологія».
12. Наказ МОЗ України № 128 від 19.03.2007 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Пульмонологія».
13. Наказ МОЗ України № 430 від 03.07.2006 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Анестезіологія та інтенсивна терапія».
14. Наказ МОЗ України № 432 від 03.07.2006 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Алергологія».
15. Наказ МОЗ України № 499 від 28.10.2003 р. зі змінами і доповненнями від 9.06.2006 № 385 «Про затвердження інструкцій щодо надання медичної допомоги хворим на туберкульоз і неспецифічні захворювання легенів».
16. Наказ МОЗ України № 676 від 12.10.2006 р. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Ревматологія».

17. Неотложные состояния в практике врача-терапевта: справочник врача / под ред. О.Я. Бабака. – К. : ООО «Доктор-Медиа», 2012. – 276 с. – (Серия «Бібліотека «Здоров'я України»).
18. Передерій В.Г. Основи внутрішньої медицини : підручник / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – К. : «Нова книга», 2009. – Т. 1. – 640 с.
19. Передерій В.Г. Основи внутрішньої медицини: підручник / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – К. : «Нова книга», 2009. – Т. 2. – 784 с.
20. Передерій В.Г. Основи внутрішньої медицини : підручник / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – К. : «Нова книга», 2010. – Т. 3. – 1006 с.
21. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний внутренних органов / под ред. О.Я. Бабака // Справочник врача «Семейный врач, терапевт». – К. : ТОВ «Доктор-Медиа», 2011. – 586 с. (Серия «Бібліотека «Здоров'я України»).
22. Скотт С. От симптома к диагнозу: рук-во для врачей / С. Скотт, С. Адам, О. Дайн. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 816 с.
23. Циммерман Ф. Клиническая электрокардиография / Ф. Циммерман. – М. : Бинум, 2002. – 442 с.
24. Хан М.Г. Быстрый анализ ЭКГ / М.Г. Хан. – М. : БИНОМ-Медиа, 2012. – 408 с.
25. Офіційна доказова практично-орієнтована медична інформація, яку містять видання: "Здоров'я України", "Астма і алергія", "Інфекційні хвороби", "Клиническая медицина", "Клінічна інформатика і телемедицина", "Ліки України", "Медицина світу", "Нове в гематології та трансфузіології", "Онкологія", "Променева діагностика, Променева терапія", "Радіологічний вісник", "Сучасна гастроентерологія", "Український кардіологічний журнал", "Український медичний часопис", "Український пульмонологічний журнал", "Український терапевтичний журнал", "Український пульмонологічний журнал", "Science", "Therapia".
26. <http://www.pharmateca.ru/>
27. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
28. <http://ukrmed.org.ua/>

Додаток 13

Теми клінічних тематичних розборів хворих та/або семінарських занять на базі стажування (1-й рік навчання)

№	Назва теми	Кількість годин	Дата проведення
1	Функціональні обов'язки дільничного лікаря-терапевта. Оформлення медичної документації. Статистична звітність. Санітарно-освітня робота	2	
2	Диспансеризація. Планування, аналіз ефективності	2	
3	Принципи лікарсько-трудової експертизи. Експертиза тимчасової та постійної втрати працездатності	2	
4	Гострі респіраторні захворювання. Клінічна картина та діагностика основних форм і ускладнень. Лікування. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій	2	
5	Пневмонії. Класифікація. Нові підходи до лікування	2	
6	Артеріальні гіпертензії. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Загальні принципи терапії	2	
7	Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Стенокардія. Діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація	2	
8	Остеоартроз. Клінічні варіанти. Критерії діагнозу. Базисна терапія. Хондростимулятори. Профілактика	2	
9	Виразкова хвороба. Основні методи лікування. Хвороби оперованого шлунка	2	
10	Хронічний пієлонефрит. Диференційний діагноз, лікування. Основні принципи антибактеріальної терапії. Амбулаторний нагляд та протирецидивна терапія. Нефролітіаз	2	

Теми клінічних тематичних розборів хворих та/або семінарських занять на базі стажування (2-й рік навчання)

№	Назва теми	Кількість годин	Дата проведення
1	Хронічне обструктивне захворювання легень. Класифікація. Критерії бронхіальної обструкції. Програми лікування. Показання до госпіталізації. Реабілітаційна терапія	2	
2	Соматоформна вегетативна дисфункція. Критерії діагнозу. Лікування. Профілактика.	2	

3	Серцева недостатність. Класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA). Особливості лікування	2	
4	Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Принципи лікування та профілактика	2	
5	Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Хондрокальциноз	2	
6	Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку	2	
7	Хвороби стравоходу. Гастроєзофагальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії	2	
8	Функціональна шлункова диспепсія. Гастрити. Дуоденіти	2	
9	Захворювання біліарної зони. Хронічний некаменевий холецистит. Жовчнокам'яна хвороба	2	
10	Функціональна кишкова диспепсія. Синдром подразненої кишки	2	
11	Бронхіальна астма. Анафілактичний шок. Сучасні підходи до класифікації, діагностики, лікування	2	
12	Анемії. Класифікація. Діагностичні критерії. Сучасні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика анемії	2	

Журнал проведення клінічних розборів хворих, семінарських занять, проміжної атестації в групі інтернів-терапевтів
20__– 20__ н. р. на _____

(назва бази стажування)

№	Прізвище, ім'я, по-батькові	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата	Дата
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
Тема клінічного тематичного розбору хворих, семінарського заняття або проміжної атестації																
Підпис керівника																

ХАРАКТЕРИСТИКА
на лікаря-інтерна (прізвище, ім'я, по батькові)
за спеціальністю "Внутрішні хвороби"

Лікар-інтерн

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата та рік народження)

закінчив _____
(назва вищого медичного закладу освіти)

і проходив первинну спеціалізацію (інтернатуру)

з "___" 08. 20___ р. по "___" 06. 20___ р.

на базі _____
(назва базового закладу охорони здоров'я)

та кафедрі _____
(назва кафедри вищого медичного закладу освіти)

За період навчання в інтернатурі:

1. Вказати перелік вмінь та навиків, якими оволодів лікар-інтерн, відповідно до навчального плану та програми, професійні якості.
2. Участь лікаря-інтерна в конференціях, громадській діяльності лікувального закладу.
3. Вказати тему науково-практичної роботи, яку виконав лікар-інтерн.
4. Характерологічні якості лікаря-інтерна.

Навчальний план та програму інтернатури за спеціальністю "Внутрішні хвороби" виконав (виконала) у повному обсязі, може самостійно працювати лікарем-терапевтом

Керівник
лікувально-профілактичного закладу
_____ МП /підпис/
(Прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Завідувач кафедри :
_____ /підпис/
(Прізвище, ім'я, по батькові)

"___" червня 20___ року

СТЕНД ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА НА БАЗІ ЗАОЧНОГО СТАЖУВАННЯ

1. Обов'язки лікаря-інтерна.
2. Список лікарів-інтернів
3. Затверджений головним лікарем план-графік роботи лікарів-інтернів у лікувально-діагностичних відділеннях, диспансерному відділенні та інших медичних закладах.
4. Графік чергування лікарів-інтернів.
5. Календарний план заліків і семінарських занять.
6. План-графік проведення лікарських конференцій (клінічних, клініко-анатомічних, науково-практичних).
7. План проведення санітарно-освітньої роботи серед хворих і населення.
8. Інша документація (на розгляд керівника лікарів-інтернів).

Навчальне видання

**ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА
ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ"**

*Методичні рекомендації
для керівників інтернатури на базах стажування*

Упорядники Бабак Олег Якович
 В'юн Валерій Васильович
 Молодан Володимир Ілліч
 Овчаренко Людмила Іванівна

Відповідальний за випуск Бабак О.Я.

Редактор М.В. Тарасенко
Коректор Є.В. Рубцова
Комп'ютерна верстка О.Ю. Лавриненко

План 2014, поз. 92.
Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк. 2,5.
Тираж 150 прим. Зам. № 14-3210.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdatknmu@mail.ru, izdat@knmu.kharkov.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.

**ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА
ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ"**

*Методичні рекомендації
для керівників інтернатури на базах стажування*